

Den sidste Vollsmoseplan

Politisk aftale om udvikling af Vollsmose

1. Indledning – de overordnede udfordringer og ambitioner

Odense skal være en god og velfungerende by for alle dens borgere. Vi arbejder for, at Odense skal være en åben og moderne dansk storby med en livlig bykerne, grønne åndehuller og aktive lokalmiljøer. En by, hvor studerende bliver til familier med lyst til at slå rod. En storby, der er til at overskue, og som giver lyst til at gå på opdagelse.

Sådan er det desværre ikke alle steder i dag. Mens Odense er på vej til at blive en moderne storby, rummer byen i dag desværre også flere områder, der er udsatte. Det største område er i dag Vollsmose.

For stor en del af beboerne i Vollsmose er i dag uden for arbejdsmarkedet og har en lav grad af selvforsørgelse, for få påbegynder og gennemfører en uddannelse og for mange er for langt væk fra de sociale normer, der ellers kendetegner Odense og resten af Danmark.

Vi er nødt til at bryde de mønstre, som desværre gentager sig på tværs af generationer blandt mange børn og unge i Vollsmose. Gentagelser som betyder, at de børn skal arbejde meget hårdere end andre børn for de samme muligheder i livet. Vi ved godt, at børnene først og fremmest er forældrenes ansvar, men vi ved også, at det er vores ansvar at skabe de rigtige rammer og muligheder. På trods af mange indsatser og ressourcer, kan vi konstatere, at for få børn i Vollsmose bryder de mønstre, der skal brydes for at blive en del af det danske samfund.

Vi har svigtet de børn. For på trods af de allerbedste intentioner i både børnehaven, skolen og de mange integrationsprojekter, må vi konstatere, at alt for få af de børn får brudt mønstre. Mønstre der er nødvendige at bryde, for at blive et fuldgældigt medlem af det danske samfund.

Det er ikke en situation, vi vil acceptere. Vi skal være med til at skabe lige muligheder for alle i Odense og derfor også for alle i Vollsmose. Vi skal bryde de mønstre, som desværre gentager sig over generationer. Vi skal skabe en bedre start på livet – en større kvalitet i institutioner og skoler, så det naturlige valg er de lokale institutioner. Vi skal sikre, at Vollsmose er en tryk bydel at færdes i. En bydel hvor ikke kun beboerne er stolte af at bo, men en bydel hele Odense har lyst til at være en del af. Vi ønsker mindre kriminalitet og bedre forebyggelse for kriminalitetstruede beboere. En bydel, hvor befolkningssammensætningen og de sociale normer i al væsentlighed afspejler resten af Odense.

Vi kan ikke se til, men generation efter generation tabes på gulvet. Vi er nødt til at gøre alt, der står i vores magt for at bryde de mønstre, som karakteriserer alt for mange børn og unges dagligdag. For børnene befinder sig i en hverdag, hvor de risikerer at blive trukket væk fra de ting, der udgør den normalitet, som binder det danske samfund sammen: fritidsaktiviteter, biblioteksbesøg, fritidsjob og de andre gøremål, der udgør hverdagen for flertallet af unge.

Det betyder, at Vollsmose gennemgribende skal forandres. Dette gælder lige fra fysiske forandringer til mere målrettede beskæftigelses- og integrationsmæssige indsatser og til et fundamentalt opgør med de parallelsamfund, der findes i dag i Vollsmose. Vi tror på, at udfordringerne i Vollsmose har en sådan karakter, at vi bliver nødt til at

fokusere på dem fra mange forskellige perspektiver – og vi kan ikke gøre det alene. Vi vil indgå i et tæt samspil med områdets boligforeninger, med beboerne i området, med Fyns Politi, med det lokale kultur- og fritidsliv, de frivillige kræfter samt med private investorer, der deler vores ambitioner.

2. Baggrunden

Vollsmose skal blive til en velfungerende bydel. En bydel, hvor befolkningssammensætningen og de sociale normer i al væsentlighed afspejler resten af Odense. Bydelen skal have mere tryghed, mindre kriminalitet, mere sundhed, et bedre uddannelsesniveau, et rigere forenings- og fritidsliv, flere virksomheder og arbejdspladser samt en generelt bedre tilknytning til arbejdsmarkedet. Den fundamentale udvikling af Vollsmose skal bryde de mønstre, som gentager sig på tværs af generationer, og som udfordrer de muligheder, som den enkelte har i Vollsmose.

Vi ved, hvordan Vollsmose opfattes i omverdenen. Det vil vi ikke være blinde for. Forandringen af det omdømme skal være en integreret del af den måde vi går til arbejdet med at skabe udvikling og fornyelse. Vi skal være opmærksomme på de udfordringer områdets omdømme skaber i forhold til at tiltrække nye beboere og til at skabe en åben og velfungerende bydel.

Vi har store ambitioner for Vollsmose og tror på områdets potentiale. Denne tro på potentialet i Vollsmose mødes imidlertid også af store forventninger. Forventninger til de børn og voksne, der i dag og i fremtiden bor og lever i bydelen. Vores opgave som kommune – som by – bliver at skabe de bedste muligheder for alle i området. Muligheder som den enkelte skal sættes i stand til at gribe, men også skal ønske at gribe. Vi vil stille høje forventninger til det enkelte individ om, at man selv griber de muligheder, man møder og at man tager et ansvar for sit eget og sin families liv og udvikling.

I foråret tog vi hul på et forløb, hvor vi helt grundlæggende ønsker at forandre Vollsmose og foretage et opgør med parallelsamfund. Det er de ambitioner, vi nu sætter ord på med denne aftale.

Folketingets partier har i løbet af foråret indgået en række aftaler, der samlet set skal gøre op med parallelsamfund i Danmark. I Odense deler vi ønsket om et gennemgående opgør med parallelsamfund. Fra national side er et omfattende lovgivningsmæssigt grundlag under udarbejdelse, der vil få stor betydning for de forandringer, der skal gennemføres i Odense.

Som en del af aftalerne har Folketingets partier besluttet at revidere ghettokriterierne. Med disse ændringer har Odense fem områder, der karakteriseres som udsatte boligområder. Mens henholdsvis Ejerslykke og Højstrupkvarteret karakteriseres som udsatte boligområder, karakteriseres henholdsvis Solbakken, Korsløkkeparken Øst og Vollsmose som ghettoområder. Af disse tre karakteriseres Vollsmose som et af landets hårdeste ghettoområder, da området har stået på ghettolisten de sidste fire år.

Byrådets partier anerkender, at der er behov for et opgør med parallelsamfund i alle områder. Byrådets partier konstaterer dog samtidig, at udfordringerne er størst i Vollsmose og at arbejdet foreløbigt påbegyndes her. Vi anerkender, at der er en sammenhæng til de øvrige områder, som Byrådet vil være særlig opmærksomme på i de kommende år. De positive forandringer, som vi tror på vil ske i Vollsmose, må ikke have en negativ konsekvens for de øvrige fire udsatte boligområder i Odense. Vi må ikke flytte problemerne rundt, så vi risikerer at skabe andre egentlige ghettoer i vores by. I stedet skal vi forsøge at lære af de gode erfaringer, vi tror på vil ske i Vollsmose og gennemføre tilsvarende løsninger i de øvrige bydele. Vi ønsker ikke parallelsamfund noget sted i vores by.

Vollsmose er Danmarks største ghettoområde med ca. 9.100 beboere. Det er omkring 2.000 flere indbyggere end i Fyns femtestørste by Faaborg. I dag er 74,2 pct. af Vollsmoses beboere indvandrere eller efterkommere af indvandrere, herunder 68,9 pct. fra ikke-vestlige lande. Ca. 52,5 pct. af de 18-64 årige i Vollsmose er hverken i uddannelse eller beskæftigelse.

Vollsmose er ca. 2,5 km² stort og består blandt andet af store grønne arealer og boldbaner. Herudover rummer området ca. 3.600 almene boliger.

Der er dermed tale om et meget stort område med mange beboere og forskellige udfordringer. Byrådets partier anerkender, at der både i skala og kompleksitet er tale om en omfattende opgave med at forandre bydelen. En gennemgribende forandring af så stort et boligområde kommer ikke af sig selv. Det kræver en enormt fokuseret indsats, som byrådets partier vil sikre, at der skabes de fornødne forudsætninger for at yde.

Opgaven med at omdanne Vollsmose til en velfungerende bydel er en dynamisk opgave. Vi kommer løbende til at foretage valg og beslutninger, der fundamentalt ændrer området. For at vi kan lykkes med at skabe en varig forandring i området, skal vi hele tiden overveje, hvilke redskaber der er de rette. Det betyder, at de konkrete redskaber og indsatser skal være fleksible. I takt med, at områdets fysik ændres, med en ændret beboersammensætning og med en række andre forandringer skal indsatserne hele tiden tilpasses, så de svarer til den situation området står overfor. Derfor er det også centralt, at vi hele tiden kan følge områdets udvikling tæt.

3. Målsætninger

Vi vil sikre, at området hele tiden udvikler sig i den rigtige retning. De overordnede ambitioner ligger fast, men vi skal hele tiden benytte de redskaber, der har den største effekt for områdets udvikling. Derfor ønsker vi, at der udvikles en egentlig monitoreringsmekanisme, der kan vise effekten af det arbejde, der iværksættes i området. Denne monitoreringsmekanisme skal blandt andet ses i forhold til den samlede bystrategi som Odense Byråd skal vedtage i 2019, men skal samtidig kunne forholdes til de otte Odensemål. Det er vigtigt for os, at vi sikrer et løbende fokus på effekterne af vores arbejde.

Vi skal være åbne overfor at gøre noget helt anderledes end i dag. Situationen kræver det. Vi kan ikke nøjes med at gøre det samme – eller mere af det samme. Vi skal sikre en åbenhed i forhold til at prøve nye ting og til at udfordre eksisterende faglig viden.

Vi har som overordnet ambition, at Vollsmose udvikler sig til en velfungerende bydel. Denne overordnede målsætning kan brydes op i en række underliggende mål for Vollsmose. Nedenfor er nogle af de centrale målsætninger for områdets udvikling. De konkrete indsatser skal hele tiden kunne tilpasses, så vi opnår den rette effekt.

Blandt de centrale mål er:

- Der skal i løbet af 12 måneder sammen med boligorganisationerne og markedet udvikles en samlet genhusningsplan for området
- Der skal hurtigst muligt etableres systematisk dialog med markedet om de fysiske rammer, for derved at tiltrække private investorer til området. Udgangspunktet for denne dialog er, at der minimum skal nedrives eller ommærkes 1.000 almene familieboliger
- Andelen af ledige skal om 10 år være som i resten af Odense. Det betyder, at Vollsmose skal flytte sig markant hurtigere end resten af byen, da området i dag har en højere ledighed og markant flere i den

arbejdsdygtige alder, der ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesindsatsen i Vollsmose skal derfor virke bedre og hurtigere end hidtil

- Andelen af beboere, der ikke kan dansk skal markant ned. Det skal både ske i takt med, at beboersammensætningen ændres og ved, at de nuværende beboere lærer et alderssvarende dansk
- Der skal i løbet af seks måneder udarbejdes en samlet plan for børnelivet i Vollsmose. Planen skal blandt andet indeholde de yngste børns sprogfærdigheder og sundhed
- Børn i Vollsmose skal kunne tale et alderssvarende dansk
- Områdets folkeskoleelever skal inden 2025 op på niveau med elever i kommunens øvrige skoler. Det betyder, at skolerne i området skal kunne løfte eleverne hurtigere end resten af skolerne i kommunen, da udgangspunktet i Vollsmose er under gennemsnit.
- Andelen af elever i muslimske friskoler skal sænkes markant
- Beboerne i Vollsmose skal have den samme deltagelsesfrekvens i fritids- og kulturlivet som i resten af byen
- Der skal udarbejdes en samlet og bydækkende strategi til bekæmpelse af negativ social kontrol

4. Udvikling i tre spor

Byrådets partier er enige om, at forandringerne i Vollsmose skal foregå som en række gensidigt afhængige forandringer i tre overordnede spor. Vi ønsker at kombinere forandringer i de fysiske rammer med beskæftigelses- og integrationsmæssige forandringer og endelig med forandringer i de parallelsamfund, vi i dag ved, findes i Vollsmose.

De tre spor – fysiske rammer; job og integration; mønsterbrud og parallelsamfund – er alle centrale elementer i at skabe en samlet udvikling af Vollsmose, så bydelen bliver velfungerende. Men sporene er også internt afhængige. De fysiske forandringer, der vil blive gennemført i de kommende år i Vollsmose, vil have tydelige og direkte konsekvenser for den måde vi skal arbejde med at nedbryde parallelsamfund. På samme vis vil beboersammensætningen i området få stor betydning for de beskæftigelsesmæssige og integrationsmæssige udfordringer.

For at tiltrække nye beboere til området (eksempelvis børnefamilier) skal Vollsmose være et blandet område med nye boliger og ejerformer. Men vi ved også, at den enkelte familie kun tiltrækkes, hvis der er gode servicetilbud (skole, børnehave), gode kultur- og fritidstilbud og hvis ens nabo er i beskæftigelse.

Da der er tale om en omfattende forandring, der forventeligt vil strække sig over mange år, vil området løbende ændre sig – de fysiske rammer vil ændres, beboersammensætningen vil ændres og en række andre forhold vil ændre sig. Derfor vil de konkrete redskaber også løbende ændres og vi skal hele tiden sikre, at de overordnede ambitioner følges og til stadighed overvejes, hvilke konkrete værktøjer, der er de rette.

Vi anerkender derfor også, at der er mange og komplekse sammenhænge i det arbejde, der ligger forude.

5. De fysiske rammer i Vollsmose

Der skal ske en grundlæggende og gennemgribende fysisk forandring i Vollsmose, hvor befolknings sammensætningen i al væsentlighed afspejler resten af Odense. Bebyggelserne og bydelen skal forandres væsentligt og gøres attraktiv, så den ikke ligger nederst i bolighierarkiet i Odense og på Fyn. Dette betyder blandt andet, at der skal

arbejdes på at opnå en bydel med blandede bebyggelser og ejerformer og med blandede funktioner og flere arbejdspladser.

Folketingets partier har i foråret 2018 indgået en aftale der betyder, at andelen af almene familieboliger i de hårdeste ghettoområder maksimalt må udgøre 40 pct. i 2030. De fysiske forandringer, der skal gennemføres i Vollsmose i de kommende år vil kombinere forskellige redskaber og værktøjer, der samlet set gør, at andelen af almene familieboliger minimum nedbringes til dette niveau.

Ovenstående ambitioner for de fysiske forandringer baseres på en række principper. Det er dog en afgørende forudsætning, at de fysiske forandringer gennemføres i dialog med områdets boligorganisationer, men samtidig ved en åben og indgående dialog med markedet og private investorer. I dialogen med markedet vil vi have en åben og eksperimenterende tilgang, hvor man indtænker muligheden for at gøre Vollsmose til en grøn og bæredygtig bydel, der kan spille sammen med Odense Kommunes kommende Verdensmålspolitik.

Byrådets partier mener helt grundlæggende, at de fysiske strukturer i Vollsmose skal forandres, så det matcher flere menneskers ønske om et sted at bo. Det skal blandt andet ske ved, at den nuværende store skala i bygninger og uderum brydes ned og gøres mindre. Herudover skal det samlede område inddeles i mindre kvarterer, som spiller sammen med omgivelserne. Dette kunne eksempelvis ske i et Åsumvej-kvarter.

Hele området består af ni afdelinger. Behovet for fysiske forandringer i de enkelte afdelinger er imidlertid meget forskellige. Hvis man ser på ghettokriterierne i de enkelte afdelinger i Vollsmose er der væsentlige forskelle. Haverne mod nord har færrest udfordringer, mens parkerne ud mod Vollsmose Allé har de største udfordringer. Det betyder, at de bygningsmæssige forandringer i det kommende kvarter mod Vollsmose Allé skal være vidtgående, mens forandringerne i Åsumvej-kvarteret skal være mindre vidtgående. Der gennemføres ikke markante fysiske forandringer i Haverne ved Kertemindevej. Det er byrådets partiers ønske, at forandringerne skal begynde i Bøgeparken, hvor væsentlige dele vil indgå i strategisk nedrivning.

Byrådets partier har som udgangspunkt for den kommende dialog med boligorganisationer og markedet, at der nedrives eller ommærkes minimum 1.000 eksisterende boliger og genopføres omkring 1.600 nye ikke-almene boliger, afhængig af hvilke boligtyper markedet efterspørger. Vi skal imidlertid være fleksible i forhold til det endelige antal, da det netop er i den tætte dialog med markedet, at det konkrete antal boliger afgøres.

Den generelle infrastruktur i området skal løftes, herunder som minimum et mere fintmasket vejnet, der inddeler bebyggelserne i storparceller. Denne infrastruktur supplerer det beslutningsgrundlag, Odense Byråd allerede har vedtaget i "Fremtidens Vollsmose – Byudvikling og Infrastrukturplan" vedrørende infrastruktur og kollektiv trafik (herunder letbane).

Det udgangspunkt, der ligger i de eksisterende infrastrukturplaner videreudvikles, så der skabes en samlet integreret infrastruktur for Vollsmose. De kommende storparceller bliver udgangspunkt for udvikling af en ny og blanded bebyggelse med by- og gaderum i en menneskelig skala. Samtidig etableres et tydeligt hierarki, hvor bydelens fælles funktioner koncentrerer om den nye bygade og infrastrukturelle knudepunkter.

For at kunne realisere de fysiske forandringer i Vollsmose skal der udarbejdes en omfattende og ambitiøs samlet udviklingsplan for Vollsmose, hvor almene familieboliger maksimalt udgør 40 pct. Den samlede plan skal omsættes

i en række konkrete transformationsplaner (det vil sige såvel helhedsplaner som andre typer af planer) og som realiseres frem mod 2030.

I planen vil indgå en kombination af en række forskellige værktøjer, herunder nedrivning og udtynding, salg af storparceller til privat nybyggeri/fortætning, reovering af eksisterende boliger, ommærkning af små boliger til ungdomsboliger og ældreboliger samt frasalg af eksisterende boliger. Herudover vil tiltrækning af erhvervsvirksomheder spille en rolle i planen.

Den samlede plan skal udvikles i et tæt samspil med områdets boligorganisationer. I dette samspil vil Odense Kommune sammen med boligorganisationerne tage stilling til, hvor de ovenstående værktøjer skal finde anvendelse. Herudover indledes der allerede nu dialog med potentielle investorer, da de er en afgørende forudsætning for at kunne lykkes med omdannelsen.

For at sikre de bedste betingelser for en positiv fysisk forandring af området vil kommunen forpligte sig på at placere flere kommunale arbejdspladser i området. Herudover vil vi sikre, at der fastholdes daginstitutioner, skoler, biblioteker eller andre kommunal service med stor tiltrækningskraft for såvel kommende beboere som investorer.

Genhusning

For at sikre ambitionerne for området skal en fremtidig udviklingsplan for Vollsmose være fleksibel og rumme både nye og gamle elementer. Det er imidlertid et centralt princip, at konsekvenserne af de fysiske forandringer, herunder behovet og mulighederne for genhusning, skal være kendte inden realiseringen af beslutningerne påbegyndes. Både på kort og på langt sigt vil der opstå et behov for genhusning for en stor del af områdets beboere og genhusningen skal ske til passende boliger. Byrådet anerkender, at der eksisterer en stor udfordring i forhold til at sikre genhusning – en udfordring der hænger nøje sammen med de fysiske forandringer i området. Disse udfordringer vil blive løst i et tæt samspil med boligorganisationerne.

Vi skal allerede nu i gang med at løse genhusningsudfordringen, da det er en central forudsætning for de fysiske forandringer, at vi har gode løsninger på disse udfordringer. Om senest 12 måneder skal der foreligge en samlet plan for genhusning af områdets beboere. Odense Kommunes budget indeholder i dag 15 mio. kr. årligt til alment boligbyggeri. Dette beløb skal hæves så der oprettes en samlet pulje i forhold til genhusningsproblematikken. Denne pulje kan anvendes til såvel nybyggeri som reovering.

Civica og FAB tilbydes at indgå aftale om varetagelse af genhusningsopgaven. Grundlaget for aftalen skal være en plan fra boligorganisationerne, som sandsynliggør, at det er muligt for de to boligorganisationer. Planen til håndtering af genhusning skal ligeledes forholde sig til nyudlejning i forbindelse med fraflytning. Derved skal planen knytte sig til den samlede udviklingsplan og derfor forholde sig til udviklingen i de enkelte afdelinger. Der skal derfor indledes dialog med Landsbyggefonden om økonomiske håndtering af tomgangsleje.

Vollsmose (samt de øvrige ghetto- og udsatte boligområder) kan ikke indgå til brug for genhusning, ligesom boligområder tæt på kriterierne for udsatte boligområder skal vurderes kritisk i forhold til anvendelsen til genhusning.

Den samlede plan for genhusning skal suppleres med milepæle, som gør det muligt for boligorganisationerne og Odense Kommune at følge implementeringen af genhusningen tæt. Såfremt planen ikke kan implementeres opfører aftalen, så Odense Kommune kan indgå aftaler med andre boligorganisationer. I forbindelse med den

løbende monitorering skal den samlede genhusningsopgave vurderes i forhold til den samlede beboersammensætning og dynamikken på boligmarkedet i øvrigt. Genhusningsplanen skal løbende evalueres i overensstemmelse med familiernes flyttemønstre og boligmarkedets dynamik.

Odense Kommune vil spille aktivt sammen med boligorganisationerne i forhold til genhusningsopgaven. Det betyder, at genhusningen af den enkelte skal tage højde for behovet for skoler, dagtilbud, job og lignende. Samlet set skal genhusningen kunne bidrage til at gøre det enkelte menneske til en aktiv del af det omkringliggende samfund.

6. Vækst, job og integration

Vi skal have gjort op med den svage tilknytning, som en stor del af beboerne i Vollsmose i dag har til arbejdsmarkedet og til uddannelser generelt. Derfor vil vi, at uddannelses- og beskæftigelsesgraden blandt borgere i Vollsmose om 10 år er på samme niveau som i resten af Odense (og følger landsplan). Dette skal ske sideløbende med, at andelen af borgere på offentlig forsørgelse er markant reduceret og afspejler niveauet i resten af byen. Det betyder blandt andet, at uddannelses- og beskæftigelsesgraden for borgere fra ikke-vestlige lande i Vollsmose skal øges, så det afspejler niveauet i resten af Odense. Dette skal ske via en blanding af tydelige krav om eksempelvis at stå til rådighed, at kunne tale dansk, og at deltage i flere intensive uddannelses- og beskæftigelsesindsatser. Det betyder, at Vollsmose skal flytte sig markant hurtigere end resten af byen og at indsatserne skal virke bedre og fungere hurtigere end hidtil.

Ændrede fysiske rammer skal sikre et mangfoldigt erhvervs- og beboerliv i Vollsmose

Vi vil et bredt sammensat erhvervs- og forretningsliv i Vollsmose, hvor flere virksomheder etablerer sig med eksempelvis butikker, kontorer, caféer mv. Med dette udgangspunkt skal andelen af danske virksomheder, der etablerer sig i Vollsmose øges markant over de kommende 10 år – og afspejler det generelle odenseanske forretningsliv. Vi ved og anerkender, at virksomhedernes ønsker om at etablere sig i området blandt andet afhænger af de fysiske rammer, herunder beboersammensætningen og områdets infrastruktur. Netop derfor skal der løbende være fokus på helhedsperspektivet i den samlede udvikling af bydelen og vi vil indgå i dialog med markedet om tiltrækning af relevante virksomheder til området.

De ændrede fysiske rammer i Vollsmose (herunder leje- og ejemuligheder) skal tiltrække og fastholde ressourcestærke borgere som f.eks. studerende eller mennesker i arbejde. På den måde skal ændrede fysiske rammer være en løftestang i at sikre vores ambitioner om en væsentligt forøget beskæftigelses- og uddannelsesgrad i Vollsmose, men også i Odense generelt. Vi vil dermed arbejde for at inddrage områdets beboere i den fysiske omdannelse, herunder via virksomhedspraktik og lærepladser, som tilfældet med eksempelvis Byg til Vækst projekter. Vi anerkender, at den enkelte borgers uddannelses- og beskæftigelsesmæssige udfordringer ikke alene skyldes vedkommendes bopæl. Vi skal derfor generelt arbejde med indsatsen over for de mennesker, der står uden for arbejdsmarkedet eller ikke er i uddannelse.

En ambitiøs tilgang skal sikre en højere uddannelses- og beskæftigelsesgrad i Vollsmose

Odense har en langsigtet ambition om, at erhvervsfrekvensen (dvs. borgere i job eller klar til job) svarer til landsgennemsnittet i 2027. Vi vil, at denne ambition sætter rammen for den systematiske uddannelses- og beskæftigelsesindsats for borgere, der står uden for arbejdsmarkedet i Vollsmose.

En stor del af de Vollsmose-borgere, der står uden for arbejdsmarkedet, har modtaget kontanthjælpsydelse over en længere årrække og har dermed også en svag tilknytning til arbejdsmarkedet. For at bryde denne beskæftigelsesmæssige arv skal vi også have et skarpt fokus på unge, der om få år står over for uddannelse og beskæftigelse.

Vi tror på, at kimen til en sund arbejdskultur/arbejdsidentitet skabes allerede i de unge år. Derfor ønsker vi, at øge andelen af unge fra Vollsmose, der gennemfører erhvervspraktikker (folkeskolen) og fritidsjob, hvilket blandt andet skal være med til at skabe en større forståelse for arbejdsmarkedet, udvikle en arbejdsidentitet og hjælpe til et større netværk. Mange af de unge i Vollsmose har ikke været vidne til en arbejdskultur hos deres forældre. Derfor vil vi give disse unge en ekstra hjælpende hånd og støtte til at bryde denne sociale arv i forhold til manglende uddannelse og beskæftigelse, så de kan få fodfæste på arbejdsmarkedet.

For at nå vores ambitiøse mål skal vi allerede i dag have adresseret udfordringen med den store andel af Vollsmoses borgere, der står uden for arbejdsmarkedet. Her er vi nødsaget til at se på, hvilke barrierer de forskellige ledige har for at kunne komme i uddannelse eller job.

Vores grundlæggende princip og udgangspunkt er derfor, at alle borgere der er tæt på uddannelse eller job håndteres inden for rammerne af normalsystemet, der bygger på uddannelses- og beskæftigelsesindsatser med dokumenteret effekt. For de borgere, der befinder sig længere eller langt fra arbejdsmarkedet skal udgangspunktet være intensive uddannelses- og beskæftigelsesindsatser med et klart mål om at komme i uddannelse og job – eller som minimum at blive bragt tættere på arbejdsmarkedet.

Det betyder også, at vi vil tænke integration og beskæftigelse ind i forhold til genhusning og fremadrettet etablering. Hver gang kommunen er involveret i genhusning skal vi tænke mulighederne for genhusning i et integrations- og beskæftigelsesmæssigt perspektiv. Vi skal se på, hvor det enkelte menneske får de største og bedste muligheder for at blive en aktiv del af det danske samfund og herunder også, hvor det menneske vil have størst gavn af at bo.

Vi vil, at uddannelses-/beskæftigelsesindsatserne systematisk adresserer borgernes sociale og/eller helbreds-mæssige udfordringer som f.eks. manglende danskundskaber, manglende motivation mv. Det betyder, at alle voksne og unge i Vollsmose skal have danskundskaber og grundlæggende læse-, regne- og skrivefærdigheder, da dette er en afgørende forudsætning for at kunne komme i uddannelse og beskæftigelse. Andelen, der ikke besidder disse færdigheder skal falde, hvilket både skal ske i takt med, at der sker en ændring i områdets beboersammensætning og ved at de nuværende beboere lærer dansk. For at skabe den største og hurtigste effekt, vil indsatsen indledes der, hvor vejen til uddannelse og arbejdsmarked er kortest. Vi vil derfor foretage en prioritering af vores indsatser.

Med det udgangspunkt ønsker vi at iværksætte en model for uddannelses-/beskæftigelsesindsatsen, der bygger på en række tydelige krav og forventninger til de ledige eksempelvis i forhold til rådighedsforpligtelse, sanktioner mv.

Den samlede model for uddannelses-/beskæftigelsesindsatsen skal være forankret omkring indsatser med dokumenteret effekt. Modellen vil som minimum indeholde følgende elementer:

1. Hyppige samtaler
2. Tætte opfølgninger med fokus på progression mod uddannelse og job
3. "Snuseforløb" og praktikker på virksomheder

4. Mentorstøtte ift. påbegyndelse og fastholdelse i uddannelses-/beskæftigelsesindsats
5. Individuelle indsats
6. Supplerende indsats f.eks. sprogundervisning, sundhedstilbud, misbrugsbehandling mv.
7. Efterværn til fastholdelse i uddannelse og beskæftigelse og ingen tilbageløb til beskæftigelsessystemet

Vi ved, at ovenstående elementer har dokumenterbar effekt på mulighederne for at komme i uddannelse eller i arbejde. Men vi anerkender også, at vi i store dele af Vollsmose har med en helt særlig målgruppe at gøre, der kræver en mere søgende og eksperimenterende tilgang fra kommunens side. Med ovenstående skellet som vores udgangspunkt skal vi derfor have en søgende tilgang i forhold til, hvilke konkrete redskaber der virker. Disse redskaber skal være genstand for politisk dialog og vi vil være villige til at se på alle tilgængelige værktøjer, herunder muligheder for sanktioner.

Denne intensiverede uddannelses- og beskæftigelsesindsatsmodel skal løftes i samarbejde med parterne i Beskæftigelsesalliancen (erhvervslivet, fagforeninger/a-kasser og uddannelsesinstitutioner).

Når vi lykkes med vores ambitioner om at øge beskæftigelses- og uddannelsesgraden blandt borgerne i Vollsmose, kan det være én af nøglerne til, at vi også lykkes med at nedbryde de parallelsamfund, som vi desværre ved findes i Vollsmose. Set i dette lys er uddannelse og beskæftigelse derfor centrale redskaber i vores fælles mål om at udvikle bydelen.

Det betyder, at vi vil investere yderligere i områdets beboere for at give dem de bedste muligheder for at komme i uddannelse og arbejdsmarkedet nærmere. Vi vil gå langt for at sikre den enkeltes rettigheder og muligheder. Det betyder imidlertid også, at vi stiller en række forventninger til dem. Forventninger om, at man griber de chancer man får. Hverken sprog, påklædning, sundhed eller sociale normer må blive en hindring, i forhold til at blive en aktiv del af det danske samfund eller arbejdsmarkedet.

7. Mønsterbrud og opgør med parallelsamfund i Odense

Vollsmose skal omdannes til en velfungerende bydel, hvor de sociale normer afspejler resten af Odense og hvor det i højere grad end i dag bliver muligt at bryde den negative sociale arv. Bydelen skal have dagtilbud og skoler af høj kvalitet, mere tryghed, mindre kriminalitet, øget sundhed, et højere uddannelsesniveau, et rigere forenings- og fritidsliv samt en bedre tilknytning til arbejdsmarkedet.

Vi vil have, at Vollsmose skal være en stolt bydel med beboere, der deltager aktivt i samfundet og er gode rollemodeller for børn og unge. At uddannelses-, beskæftigelses- og selvforsørgelsesgraden afspejler resten af byen.

Vores velfærdsinstitutioner skal have så høj kvalitet, at de lokale dagtilbud, skoler, sundheds- og fritidstilbud er det naturlige førstevalg for beboerne. Herudover vil vi have, at børnene starter tidligt i dagtilbud, da vi ved, at det har en gavnlig effekt for deres sproglige, faglige og sociale kompetencer og dermed deres muligheder senere i livet.

Børn- og Ungeudvalget skal lave en plan, der sikrer, at vi ikke taber flere generationer i Vollsmose. Man er kun barn én gang, og der er betydelig evidens for, at rigtigt mange forhold i et menneskes liv afgøres i de yngste år. Her lægges simpelthen grunden til ens videre tilværelse.

Om det er sundhed, social trivsel eller det faglige udbytte af folkeskolen, så vil vi gøre det, der skal til for at alle børn får den gode start, som de kan profitere af i voksenlivet også. Vi vil ikke tabe flere generationer.

Planen, der afleveres til Odense Byråd og udviklingsbestyrelsen for Vollsmose i løbet af seks måneder, skal tage tydeligt højde for, at forandringer skal ske nu og her, men også at befolkningssammensætningen i Vollsmose ændrer sig betydeligt over et 10-årigt perspektiv. Børn- og Ungeudvalgets samlede plan skal blandt andet nøje vurdere effekten af brugen af eksisterende ressourcer. Der er tale om en stor opgave, og der er derfor et behov for, at der bliver taget stilling til den måde de nuværende ressourcer anvendes. Det skal være en del af udvalgets plan.

Det vil sige, at det ikke kun er egentlige Vollsmoseindsatser, der skal til, men indsatser, der er fleksible og kan tilpasses den situation, at befolkningssammensætningen lige om lidt er en anden i bydelen.

Ny institutionsstruktur og øgede krav til forældre

Vi vil sikre, at Vollsmose også bliver attraktiv for familier bosiddende udenfor bydelen. Vi tror på, at det er vigtigt for børnefamilierne, at der er kommunale servicetilbud af høj faglig kvalitet. Familierne skal kunne aflevere deres børn i børnehuse med en høj pædagogisk kvalitet. Det betyder, at vi skal foretage kloge investeringer i de yngste børns læring og i deres fysiske rammer. Det er godt for børnene, og det er godt for byen.

Børn- og ungeudvalget skal se på, hvordan vi kan skabe en samlet institutionsstruktur, herunder dagpleje, som åbner Vollsmose op overfor det omkringliggende samfund og sikrer, at forskellige børn er i daginstitution sammen. Med andre ord skal en moderne og klog institutionsstruktur hjælpe til med at binde bydelen sammen med resten af byen, og være en komponent i Vollsmoses fysiske transformation.

Børnehusene i Vollsmose skal gøres attraktive for resten af byens forældre. Vi ser en værdi i at have blandede børnegrupper fra forskellige samfundsgrupper, som er åbne over for hinanden og lærer af hinanden. Børn- og ungeudvalget skal således se på, hvorledes børnehusene i Vollsmose kan blive attraktive for forældre udenfor området.

Fokus på sproget er afgørende. Vi ved, at et godt sprog er en afgørende forudsætning for at blive integreret i Danmark og at klare sig godt senere i livet – for at tillære sig gode sociale normer, for at komme i uddannelse og siden i beskæftigelse. Vi skal sikre, at Vollsmoses børn taler et aldersvarende dansk, mens de går i dagtilbud og senest inden de starter i skole. Det er en opgave, som vi skal i gang med at løse her og nu. Vi accepterer ikke, at en ny generation af Vollsmoses børn tabes på gulvet. De skal lære dansk.

Vi vil sikre, at Vollsmoses børn har alle forudsætningerne for et mønsterbrud. Børn- og ungeudvalget skal sikre en plan for, hvordan Vollsmoses børn opnår samme sproglige niveau, som andre bydele i Odense.

Børn, der er bosat i Vollsmose, eller i et andet udsat boligområde, skal have styrket fagligheden, og der skal være tydelige forventninger til forældrene. Vi ved, at dagtilbud har gavnlig effekt på børns udvikling og trivsel, og særligt børn fra socioøkonomisk ringere forhold profiterer relativt mere af at være i dagtilbud. For børn bosiddende i Vollsmose betyder det, at alle børn tilbydes obligatorisk læringstilbud fra de er fyldt 1 år (jf. udkast til lovforslag om obligatorisk læringstilbud til 1-årige børn i udsatte boligområder).

Vi skal stille krav til forældrene i bydelen, og vi vil forbedre forældresamarbejde om udvikling og læring for barnet. Vi vil sætte et øget fokus på børnehusets værdier, børnenes fællesskaber, og samfundets demokratiske/danske

værdier mv. Vi insisterer på, at forældrene skal samarbejde om barnets trivsel, udvikling og læring. Vi skal stille krav til forældrene. At stille krav er lig med at vise respekt. I yderste konsekvens vil vi gøre brug af de redskaber lovgivningen giver mulighed for.

En fagligt attraktiv og demokratisk dannende folkeskole

Folkeskolen er en af de vigtigste demokratiske dannende institutioner i Danmark. Her mødes børnene på tværs af samfundsgrupper og livsanskuelser. Det er med til at danne børnene og give dem viden, indsigt og udsyn. Derfor skal folkeskolen være forældrenes fortrukne valg i bydelen. Det skal gøres attraktivt for forældre at vælge folkeskolerne i Vollsmose til. Både de beboere, som er der nu, og de, som kommer. Uanset hvem man er, så skal et skoletilbud i Vollsmose, give sikkerhed for, at man vokser op og lærer, ikke bare om fagene, men også om dansk kultur, værdier og samværsformer. Sådan vil vi have det i Odense. Netop derfor skal folkeskolen være en demokratisk dannende institution og vi vil eksempelvis ikke tolerere religiøst motiveret kønsopdelt undervisning.

Det kræver, at vi skal gøre os ekstra umage på Vollsmoseskolerne. De objektive resultater i dansk og matematik skal blive bedre, og vi skal minimere fraværet blandt eleverne. Det skal være slut med, at eleverne på skolerne i Vollsmose klarer sig dårligere end andre skoler i kommunen. Det betyder, at skolerne i området skal kunne løfte eleverne hurtigere end resten af skolerne i kommunen.

Vi anerkender imidlertid også, at skolerne i området rundt om Vollsmose er – eller kan komme – under pres. Vi vil derfor også fokusere på de skoler, der modtager børn fra Vollsmose, så balancen mellem tosprogede og etnisk danske børn ikke forskydes uhensigtsmæssigt.

For at sikre en mere effektiv undervisning på Vollsmoseskolerne ansættes en socialfaglig leder i skoleledelsen. Sagen er, at ledelsen på Vollsmoseskolerne bruger markant mere tid på opgaver af social karakter end i resten af byen og oplever, at de ofte har brug for en myndighedssagsbehandler, de kan arbejde tæt sammen med, og som har den nødvendige kompetence til at handle. Der er desuden brug for pædagoger, socialarbejdere og mentorer, der varetager elevernes sociale og faglige udvikling og samarbejder med hjem, myndighed og fritidsliv. Problemerne må ikke længere få tid til at vokse sig store. Indtil befolkningssammensætningen er en anden end i dag, vil vi benytte socialfaglig ledelse, som en insisteren på, at man skal blive dygtige i fagene.

Co-teaching blandt lærerne og faglig vejledning i det hele taget, viser sig at være nogle af de metoder, der fører til gode resultater for eleverne. Faglig vejledning af kolleger og kompetenceudvikling er en vej til, at lærere og pædagoger kan forblive dygtige og favne kompleksiteten i at undervise på en skole med udfordringer som Vollsmoseskolerne. For at skolerne kan have fokus på det enkelte barns progression og lykkes med undervisningsdifferentiering, er det nødvendigt at lave holddeling og periodevis undervise eleverne med udgangspunkt i deres faglige niveau. Dette kan ske ved at tildele øgede ressourcer til holddeling, turboforløb og periodevis niveaudelt undervisning.

For at forbedre resultaterne i dansk og matematik og sætte ind mod fravær blandt eleverne, skal Vollsmoseskolerne investere tid og ressourcer i forældresamarbejdet. Det kan f.eks. være gennem forældrekurser, familieklasser eller forældresamtaler i fast øget kadence. Vi vil have, at forældresamarbejdet italesættes mere markant i skolerne i Vollsmose. Der skal derfor stilles tydelige forventninger og krav til forældrenes deltagelse i deres børns skolegang. Det er en grundpræmis for et godt skole-hjem samarbejde. Hvis noget ikke fungerer, så må forældrene hjælpe til med at få det til at fungere.

Eleverne får de bedste forudsætninger for, at kunne præstere rent fagligt og udvikle deres potentialer, når de er sunde og trives. Konkret kan dette betyde, at vi øger vores fokus på – og vejledning om – kost, motion og søvn. Desuden vil øget psykologbistand på Vollsmoseskolerne sikre bedre mental sundhed i elevgruppen.

Vi vil gøre noget for de beboere, der bor i Vollsmose nu – men vi vil også gøre noget for de, som kommer til at bo i bydelen på sigt. Vi ved, at beboersammensætningen i Vollsmose vil ændre sig i de kommende år. Med de gennemgribende fysiske forandringer vil der også skulle tiltrækkes andre typer af beboere, og der vil ske en gradvis ændring af skolernes elevgrupper.

Derfor vil vi parallelt med den fysiske transformation af bydelen arbejde med en tydeligere profil for skolerne i Vollsmose, der kan gøre dem attraktive for nye beboere også. Det kan f.eks. ske igennem oprettelse af særlige profilspor på skolerne som eksempelvis et science-spor for at understøtte byens teknologiske udvikling og robot-industri. Det kan også være en skole med et internationalt spor for at imødekomme udenlandske tilflyttere til byen.

Børn- og Ungeudvalget skal i forbindelse med udarbejdelsen af den samlede plan også komme med anbefalinger til, hvordan skolerne inden 2025 kommer op på niveau med de øvrige skoler i Odense. Planen skal indeholde ekstern inspiration og analyse og et samlet bud på, hvordan målsætningen om 2025 nås. Endelig skal planen forholde sig til brugen af de eksisterende ressourcer.

Folkeskolen frem for muslimske friskoler

Vi vil sænke andelen af familier, der melder deres barn i en muslimsk friskole. Vi vil sikre, at vores lokale folkeskoler er et bedre tilbud, end det fri- og privatskolerne tilbyder som alternativ. Vi står med en konkret udfordring i dag, da ca. 25 pct. af Vollsmoses børn går på en fri- eller privatskole. Mange af dem, vender på et tidspunkt tilbage til folkeskolen, men deres niveau er ofte meget lavt såvel fagligt som socialt. Det skaber udfordringer for den enkelte elev, for klassen og for folkeskolerne, der bliver bremsede i deres mulighed for at blive gode fagligt præsterende folkeskoler. Herudover ved vi, at de muslimske friskoler kan være med til at styrke parallelsamfund og den negative sociale kontrol.

Der skal gå færre elever på de muslimske friskoler, da vi tror på vores fælles folkeskole. Det kræver, at skolerne i Vollsmose får en tydeligere profil overfor bydelens beboere. Skolerne skal arbejde intensivt med at synliggøre de mange positive elementer ved vores fælles folkeskole, så vi sikrer, at forældrene ser folkeskolen som det oplagte valg for deres børns skolegang.

Byrådets partier vil desuden udfordre den nationale lovgivning ift. stramning af regler for tilskud og tilsynspligt, når det kommer til de muslimske fri- og privatskoler. F.eks. kan det udfordres på en indførelse af en øvre grænse for andel elever fra et udsat boligområde jvf. regeringens ghettoudspil på dagtilbudsområdet. Eller at skoler med mange fra et udsat boligområde **skal** have en kommunal tilsynsførende.

Målet er, at børnene i Vollsmose får de samme muligheder, som resten af byens børn – og hurtigst muligt opnår de samme afgangskarakterer som resten af byens børn.

En bydel med mindre kriminalitet

Vollsmose skal være en bydel, der er tryk at færdes i. En bydel hvor ikke kun beboerne er stolte af at bo, men også en bydel som hele Odense har lyst til at være en del af. Det fortsat gode samarbejde med Fyns Politi er helt afgørende i at sikre denne ambition.

Når det handler om bekymringer om børn og unge, også når det gælder kriminalitetsbekymrende adfærd, skal dette bringes ind i det rette samarbejde. Tidlige og rettidige indsatser skal ske koordineret og med inddragelse af forældre. Og med tydelige krav til forældrene.

Vores mål er at nedbringe kriminalitetsniveauet blandt børn og unge i Vollsmose, så det er på niveau med det øvrige Odense. Det betyder, at vi skal forebygge, at børn og unge i Vollsmose indgår i problemskabende ungegrupper. Vi kan ikke acceptere, at kriminaliteten i Vollsmose er højere end i resten af byen.

Det kriminalpræventive arbejde skal styrkes i de kommende år og prioriteres af alle de relevante aktører. AVA-koordinationen (Analyse, Vurdering og Anbefaling) skal føres videre til næste niveau, hvilket vil omhandle en styrket koordinering af de indsatser, der iværksættes, og et væsentligt styrket fokus på gruppedynamik og relationer mellem individer, der er en bekymring for. Sammen med politiet skal vi allerede på et tidligt stadie at gennemføre bekymringssamtaler, så vi griber den unge tidligere, end vi gør i dag. I dag foregår bekymringssamtaler primært ved bandebekymringer, men det skal udvikles og systematiseres yderligere. Indsatsen skal ske i et tæt samarbejde med politiet, og før børnene fristes af bandemiljøet.

Men vi kan også gøre noget selv internt som kommune. Vi vil helt konkret flytte trygheds- og gadeplansindsatsen til SSP Odense. Vi tror på, at SSP Odense med de ekstra ressourcer vil kunne varetage individindsatsen på de kriminalitetsbekymrede unge over 18 år, hvilket ikke er muligt i det nuværende set-up. Det er den rette faglige løsning, hvor de unge vil opleve en større effekt af kommunens samlede indsats.

I de kommende år vil vi styrke den systematiske kriminalpræventive undervisning. Vi ser det som en mulighed at iværksætte en fast bydækkende kriminalitetsforebyggende uge i indskoling, mellemtrinnet og i udskoling, der gentages år efter år. Det er målet, at erfaringerne fra pilotprojektet 'Stærke fællesskaber for alle' skal bruges i udviklingen af konceptet. Pilotprojektet gennemføres i 2018 og 2019 og omfatter blandt andet 20 timers undervisning af eleverne i mellemtrinnet på de seks involverede skoler.

Et sundt Vollsmose

Vollsmose skal grundlæggende være en sund bydel og have samme generelle sundhedstilstand som resten af byen. En forbedret sundhedstilstand vil kunne fungere som en løftestang i forhold til en række af de andre udfordringer, som mange mennesker står over for i Vollsmose i dag. Eksempelvis er sundhed et grundlæggende vilkår for at kunne blive en aktiv del af arbejdsmarkedet. Sundhedstilstanden skal løftes i Vollsmose, så det enkelte menneske bliver i stand til at tage vare om sin egen sundhed.

Vi vil sætte yderligere ind i over for gravide i Vollsmose og starten af børnenes liv, da vi ved, at de første 1.000 dage i et barns liv er særlige betydningsfulde. Særligt spiller omsorg, stimulering, støtte og tilknytning i de første 18 mdr. en stor rolle. Det betyder snart sagt alting i barnets videre liv. Det former således fremtiden for det enkelte barn.

Forskningen viser også, at børn og unge, der vokser op i udsatte familier er karakteriseret ved at have gennemsnitlig ringere sundhedstilstand end andre børn og unge. Og det har stor indflydelse på barnets livschancer – også i forhold til uddannelse og arbejdsliv. Derfor vil vi lave en markant forstærket forebyggende indsats for børn, unge og familier i Vollsmose.

Vi skal kunne reducere uligheden i sundhed og skabe gode rammer og muligheder for, at børn, unge og familier kan leve et sundt liv både mentalt og fysisk. Vi vil derfor differentiere vores tilbud yderligere og sætte rettidigt ind med en tydeligere opmærksomhed og understøttelse af familierne i Vollsmose.

Vi vil have en konkret forstærket og tidlig indsats. Vi vil skalere vores indsats rettet mod de yngste markant op og vi vil undersøge, om der er steder, hvor vi kan gøre noget helt anderledes, end vi gør i dag. Hvis vi skal lykkes med at ændre livsbanerne for børn og unge i Vollsmose, skal relevante fagpersoner som sundhedsplejersker være meget mere tilstede og tilgængelige i et helt andet omfang end i det nuværende tilbud.

Konkret betyder det, at jordemødre og sundhedsplejersker i graviditeten afholder fælles konsultationer, herunder følger sundhedsplejersker personligt op ved udeblivelser, og kan ved behov følge den gravide eller nybagte forældre.

Sundhedsplejersker afholder ugentlige mødregruppe-aktiviteter, hvor lokale ressourcepersoner inddrages som støtte til de gravide og nybagte mødre. Når barnet er født, fortsætter et udvidet sundhedsplejeforløb, der tidligst afsluttes i forbindelse med opstartssamtalen mellem forældre, sundhedsplejerske og pædagog/dagplejer, når barnet starter i dagtilbud. I dag afslutter sundhedsplejens forløb ved 8 måneder.

Vi vil også sørge for, at sundhedsplejersken og familien kan have et tæt samarbejde med og let adgang til myndighed i Børn- og Ungeforvaltningen og Beskæftigelses- og Socialforvaltningen samt et særligt fokus på fædrenes rolle.

Målet med den markante forstærkede forebyggende og foregribende indsats er, at vi styrker den fysiske og mentale sundhed hos børn og unge i Vollsmose. Indsatsen vil gavne deres trivsel i barndommen og deres muligheder for at få et stort udbytte af tiden i dagtilbud og hele skolegangen. Den tidlige indsats styrker deres muligheder for et godt helbred som voksne og deres samlede livschancer øges dermed. Det er ikke noget, som vi tror. Det er noget, som vi ved.

Sundhedsindsatser i Vollsmose

I år 2030 skal Vollsmose være omdannet til en bydel, som ligner resten af Odense – også inden for sundhed. Dermed skal sundhedsindsatserne på sigt afspejle 'normalstrukturen' i resten af Odense Kommune. Sundhed og forebyggelse er et vigtigt fokusområde i sig selv og samtidig er fokus på det sunde liv understøttende for borgernes generelle udvikling fra den tidlige barndom til ældrelivet.

Vi vil fokusere på tidlige, fremskudte og opsøgende indsatser især målrettet den gruppe borgere, som er fysisk og mentalt udfordret. Konkret foreslås der nære og lettilgængelige tilbud til borgere med KOL, diabetes, overvægt, mentale udfordringer samt diverse misbrug som er iværksat juni 2020. De fysiske rammer tænkes i nærheden af den allerede eksisterende sundhedsklinik.

Region Syddanmark har besluttet, at der i 2018 oprettes to ydernumre for almen praksis med placering i Vollsmose, som forventes at være iværksat i marts 2019. Vi vil sikre, at der et tæt samarbejde med regionen om placering samt indretning af denne lægepraksis og ikke mindst samarbejde med de kommunale sundhedstilbud i området, således at tilbuddet i størst muligt omfang vil tilgodese efterspørgslen og de særlige udfordringer i området. Fra januar 2019 vil der yderligere være iværksat et konkret samarbejde med Indvandrermedicinsk Klinik og OUH om at indtænke fremskudte ambulatoriefunktioner for især børn og ældre, samt om iværksættelse af målrettede sundhedsindsatser i Vollsmose.

Der skal ske en relevant og meningsfyldt kompetenceudvikling af medarbejdere på tværs af forvaltningerne, således at sundheds- og forebyggelsesopgaven kan løftes tværfagligt og tværsektorielt i samarbejde mellem personale i normaltilbuddene og det sundhedsfaglige personale. Kompetenceudvikling sker i perioden januar 2019 til september 2019.

I løbet af seks måneder skal Sundhedsudvalget udvikle en samlet plan for, hvilke sundhedsindsatser der skal iværksættes for at sikre en mærkbar forbedring i sundhedstilstanden i Vollsmose. Planen skal blandt andet indeholde ovenstående elementer, men også andre indsatser, der kan forbedre sundhedstilstanden for beboerne i Vollsmose.

Et aktivt fritids- og kulturliv

Vi vil fremme, at beboere i Vollsmose har samme deltagelsesfrekvens i forpligtende åbne forenings- og fritidsaktiviteter og har samme andel af frivillige som resten af byen. Vollsmose skal være en stolt bydel med et aktivt fritids- og kulturliv, som man har lyst til at besøge eller flytte til. Dette dækker over mange forskellige former for fritids- og kulturliv som eksempelvis områdets bibliotek, teaterliv og meget andet. Vollsmose skal dog også være en åben bydel, hvor beboerne i resten af Odense har lyst til at komme i områdets kultur- og fritidsaktiviteter, og hvor beboerne i Vollsmose har lyst til at gøre brug af resten af byens muligheder, herunder sport, kultur og foreningsliv.

Vi ønsker, at Vollsmose åbner sig i forhold til det omkringliggende samfund, så beboerne i området får den samme deltagelsesfrekvens i forpligtende åbne forenings- og fritidsaktiviteter og har samme andel af frivillige som resten af byen. Hvad enten det handler om aktiviteter i området, eller det handler om aktiviteter i resten af Odense, så skal Vollsmose være en åben bydel med et aktivt fritids- og kulturliv. Der skal derfor udarbejdes en analyse af de konkrete muligheder for at udvikle et aktivt fritids- og kulturliv i Vollsmose, herunder hvilke aktører, der kan bidrage til dette. By- og Kulturudvalget får til opgave at udarbejde denne analyse, der ligeledes skal rumme anbefalinger til, hvordan deltagelsesfrekvensen hæves i området. Denne analyse foreligger inden for seks måneder.

For at skabe et aktivt og åbent fritids- og kulturliv, skal foreninger dannes og drives på almindelige foreningsmæssige vilkår, så det kan være blivende tiltag, hvor beboerne i området forpligter sig overfor hinanden. Det er i den forbindelse afgørende at få afdækket, hvilke aktiviteter områdets beboere efterspørger, ellers får man ikke tiltrukket beboere og frivillige i foreningerne. Herudover skal vi arbejde for at sikre, at beboerne i Vollsmose ønsker at være en integreret del af byen, hvor deres kultur-, fritids- og foreningsaktiviteter i lige så høj grad kan ligge i andre dele af byen. Det betyder samtidig, at der skal arbejdes målrettet på at skabe synergi mellem de aktiviteter der foregår i området, men også synergi i forhold til de mange andre aktiviteter, der foregår i resten af byen.

Vi skal kunne understøtte nye foreninger samt foreninger fra andre dele af byen, der vil etablere satellitafdelinger i området på hel- eller deltid eller stærke samarbejdspartnere, der kan bidrage til at skabe vækst i

foreningsdeltagelsen og ved rekruttering af frivillige. Dette kan blandt andet ske ved hjælp af fagprofessionelle medarbejdere, der kan understøtte eller facilitere de frivilliges og foreningernes arbejde for at skabe et aktivt fritids- og foreningsliv i Vollsmose, der dermed kan understøtte pædagogik, god adfærd, kontingentbetaling og forældresamarbejde.

Det overvejes, om der er kulturaktører, der meningsfuldt ville kunne tilbydes rammer i Vollsmose f.eks. aktører, der ikke henvender sig til et publikum, men har brug for produktionsfaciliteter. Vi vil yde støtte til kulturaktører, som ønsker at etablere sig i Vollsmose. F.eks. har Nørregaards Teater udtrykt ønske om at lave flere aktiviteter i området. På den måde understøttes både kulturtilbud direkte til borgere og kulturproduktion.

Vi ved også, at bibliotekerne kan blive et væsentligt omdrejningspunkt for udviklingen af Vollsmose. Biblioteket er et neutralt mødested, hvor mange borgere kommer for at læse avis, låne materialer, studere eller være en del af forskellige fællesskaber, der holder til på biblioteket. Vollsmose Bibliotek har også vist igennem en række tidligere konkrete projekter, hvordan de formår at komme i dialog med en række af de borgere, som vi netop gerne vil have fat i. Netop bibliotekerne rummer mulighed for at tænke i synergi på tværs af en række kultur-, fritids- og foreningsperspektiver, da bibliotekerne kan rumme mange forskellige typer af aktiviteter og kan blandt andet tænkes ind i skolernes læringstilbud, herunder eksempelvis lektielæsning.

Et opgør med negativ social kontrol

Byrådets partier ønsker at komme negativ social kontrol til livs, og vi vil ikke acceptere udøvelsen af dette i et moderne samfund. Negativ social kontrol er et stort problem. Som demokratisk valgte har vi en forpligtelse til at gøre noget ved det. Der skal sættes spot på det, så vi sikrer, at nogle kan være med til at gøre op med det indefra. Vi har et særligt ansvar for at opbygge og understøtte netværk og skabe indsatser, der sætter mennesker i stand til indefra at udfordre eksisterende udøvelse af negativ social kontrol samt sætter mennesker fri til at skabe positive forandringer med udgangspunkt i egne erfaringer. Vi ønsker derfor, at den kommunale forvaltning påbegynder arbejdet med en samlet og bydækkende strategi, der skal bekæmpe negativ social kontrol. Opgaven forankres under Økonomiudvalget, der i løbet af seks måneder præsenteres for et udkast til en samlet strategi.

8. En samlet udviklingsplan for Vollsmose – Den sidste Vollsmoseplan

Vollsmose skal være til en velfungerende bydel. En bydel, hvor befolkningssammensætningen og de sociale normer i al væsentlighed afspejler resten af Odense. Bydelen skal have mere tryghed, mindre kriminalitet, mere sundhed, et bedre uddannelsesniveau, et rigere forenings- og fritidsliv samt en bedre tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der er tale om en meget omfattende forandring, da Vollsmose er et meget stort og komplekst boligområde. For at nå ambitionerne for Vollsmose skal der udvikles en samlet udviklingsplan for, hvordan Vollsmose skal udvikle sig i årene frem mod 2030 og hvordan Vollsmose afvikles som ghettoområde. Udviklingsplanen skal være det samlede strategiske dokument, der kombinerer forskellige strategier og udviklingsværktøjer og dermed anviser vejen til, at Vollsmose i 2030 er en velfungerende bydel.

Udviklingsplanen vil rumme ambitioner, principper og konkrete værktøjer inden for tre overordnede spor; de fysiske rammer, vækst, job og integration samt opgøret med parallelsamfund i bydelen.

Organisering

Til at udarbejde udviklingsplanen etableres en politisk bestyrelse bestående af Økonomiudvalget og det politiske niveau fra områdets boligorganisationer. Denne bestyrelse har det overordnede ansvar for at sikre, at der udarbejdes en udviklingsplan og ansvaret for det endelige resultat. I den endelige udviklingsplan vil der være noget vi skal gøre sammen som kommune og boligorganisationer, noget boligorganisationerne skal gøre selv og endeligt noget vi skal gøre selv som kommune. Den opgave tager vi på os. Vi skal naturligvis tænke de konkrete indsatser ind i den samlede udviklingsplan, men de indsatser og initiativer, vi allerede nu kan identificere, skal iværksættes af de ansvarlige udvalg så hurtigt som muligt.

Til koordination af de politiske udvalgs videre arbejde med udvikling af planer til realisering af de besluttede målsætninger gennemføres der i fast rytme drøftelser i Økonomiudvalget/Udviklingsbestyrelsen.

Bestyrelsen skal suppleres af et egentligt advisory board, der løbende vil deltage i bestyrelsens møder. Advisory board skal besidde relevante kompetencer inden for området og skal komme med faglige input til udviklingen af den samlede plan. Blandt deltagere vil blandt andet Landsbyggefonden, BL – Danmarks Almene Boliger samt Dan Mark Ejendomme. Herudover kan advisory board bestå af relevante fagpersoner og eksperter samt beboere og områdets private investorer.

Til at understøtte arbejdet etableres en administrativ styregruppe med deltagelse fra Odense Kommunes direktørgruppe samt direktørerne for områdets boligorganisationer. Det bliver denne styregruppes ansvar at sikre, at de nødvendige administrative og ledelsesmæssige ressourcer allokeres til opgaven.

Herudover får Odense Kommunes direktørgruppe til opgave at sikre, at der sker en samlet koordination af opgaven i Odense Kommune og derved også, at relevante beslutninger bringes til beslutning i de enkelte fagudvalg.

Efter udarbejdelsen af en samlet udviklingsplan for Vollsmose er det partiernes hensigt, at udviklingsbestyrelsen overgår til en egentlig realiseringsbestyrelse, der har til formål at sikre, at udviklingsplanen føres ud i livet og samtidig, at de fornødne beslutninger træffes og realiseres hos henholdsvis Odense Kommune og boligorganisationerne.

Til at understøtte arbejdet i henholdsvis udviklings- og realiseringsbestyrelse etableres et sekretariat, der skal betjene bestyrelsens og styregruppens arbejde. Sekretariatet etableres på tværs af Odense Kommune og boligorganisationerne. Dette sekretariat skal sammensættes, så det besidder de fornødne kompetencer, hvilket formodentlig vil betyde en faglig oprustning og udvikling af kompetencer. For at sikre den fornødne ledelsesmæssige gennemslagskraft ansættes en chef for sekretariatet, der skal sikre den nødvendige betjening af bestyrelsens arbejde.

Partnerskaber med beboerne og civilsamfundet

Når vi skal lykkes med at omdanne Vollsmose til en velfungerende bydel i Odense kræver det, at alle gode kræfter bidrager til udviklingen af området. Vi vil sikre, at der undervejs i udviklingen sker en grundig involvering af beboerne og civilsamfundet i området. Vi skal være åbne overfor, hvordan man skaber en velfungerende bydel. Alle input, der kan rummes inden for den overordnede ambition for området skal være velkomne og vil systematisk blive inddraget. Det skal derfor være en fast arbejdsmetode for Udviklingsbestyrelsen, at der arbejdes aktivt med partnerskaber, dels med civilsamfundet, dels med borgerne i området. Dette gælder både i udviklingen af den samlede udviklingsplan, men i mindst lige så høj grad i det efterfølgende arbejde med at implementere planen.

Det er byrådets partiers ambition, at der kan vokse et velfungerende civilsamfund frem i Vollsmose. Beboerne i området skal have den samme deltagerfrekvens i blandt andet kultur- og fritidsinstitutioner som i andre dele af byen.

9. Økonomi

Udviklingen af Vollsmose til en velfungerende bydel er en omfattende opgave, der rækker mange år ud i fremtiden. Byrådets partier er enige om, at der skal tilvejebringes en langsigtet finansiering til udviklingen af Vollsmose. Der er med denne aftale ikke taget stilling til den endelige økonomi. Partierne forpligter sig imidlertid på at sikre, at der i forbindelse med kommende års budgetforhandlinger findes den nødvendige finansiering til udviklingen af Vollsmose.

Finansieringen af udviklingen af Vollsmose rummer samlet set flere elementer. For det første eksisterer en række eksterne finansieringsmuligheder. Dette rummer blandt andet forskellige puljer, der oprettes som følge af de nationale aftaler på området. Herudover rummer den samlede finansieringsaftale (*Aftale om finansiering af indsatser for at forebygge og nedbryde parallelsamfund og aftale om Landsbyggefondens ramme til fysiske forandringer af de udsatte boligområder mv. i perioden 2019-2026*) fra maj 2018 en økonomisk ramme til renovering, en bolig-social indsats, infrastruktur og nedrivning. Dette rummer også mulighed for finansiering fra Landsbyggefondens midler. For det andet rummer de potentielle finansieringskilder forskellige interne muligheder, hvilket blandt andet dækker over fremtidige budgetaftaler eller interne omprioriteringer i Odense Kommune. For det tredje kan den samlede finansiering af udviklingen af Vollsmose basere sig på indtægter som følge af salg af byggerettigheder.

Denne aftale om udviklingen af Vollsmose er indgået den 3. september 2018 mellem følgende partigrupper i Odense Byråd:

Borgmester Peter Rahbæk Juel

For Socialdemokratiet

For Venstre – Danmarks Liberale Parti

For Det Konservative Folkeparti

For Enhedslisten – De Rød-Grønne

For Dansk Folkeparti

For Socialistisk Folkeparti

For Det Radikale Venstre

For Alternativet